

OPCIÓ. Els professors de l'Escola Sadako reben formació continuada per seguir trobant noves maneres d'educar que siguin garantia d'èxit.

Escoles punteres

Innovació educativa a l'ADN

MARTA ESPAR
FOTO: MARC ROVIRA

No és a Hèlsinki, sinó al barri de Vallcarca de Barcelona. Però en cinc anys ha esborrat del mapa les aules estructurades en forma de classe magistral. El professor no dirigeix la classe des de dalt, sinó que acompanya els alumnes en les seves investigacions i aprenentatges. L'Escola Sadako, un centre concertat tradicional creat el 1968, ja fa cinc anys que no segueix llibres de text, sinó seqüències didàctiques en què les matèries tenen una presència transversal: el medi es barreja amb les matemàtiques i es comunica en anglès, català o castellà, complint amb les hores que marca la llei. I les noves tecnologies són una eina de pes.

L'estudi memorístic hi té un espai, però no és la base de l'aprenentatge. Els alumnes treballen en grups cooperatius de 4, als quals, a partir de tercer de primària, se'ls assignen rols, com ara coordinador, secretari, encarregat de multimèdia, investigador, etc. També a partir d'aquest curs aprenen a aplicar el mètode científic per resoldre preguntes i després practiquen la comunicació dels resultats, però des de P-3 fer-se preguntes és un motor principal del projecte educatiu.

No hi ha exàmens en el sentit tradicional del terme, però a les competències bàsiques de 4t d'ESO del curs passat els alumnes han tret resultats similars o superiors a la mitjana catalana. A més, el pes que dona l'escola a l'educació emocional, la meditació, la

filosofia o la reestructuració dels espais d'esbarjo per educar en el lleure facilita que els nanos es facin hàbils en processos molt difícils d'avaluar i que serveixen per a la vida, no només per al batxillerat o la universitat: expressar-se bé, tenir empatia o endinsar-se en la pròpia salut emocional.

El director de l'Escola Sadako (Escolasadako.cat), Jordi Musons, assegura que aquest mètode d'aprenentatge els fa més autònoms, amb més capacitat d'organització i empatia, i "sobretot, fa que s'impliquin molt en el procés d'aprenentatge". I aquest any el centre ha rebut no només el Premi d'Ensenyament del Cercle d'Economia i L'Obra Social La Caixa, sinó també un reconeixement internacional: la Fundació Internacional Ashoka els

.....
La premiada Escola Sadako ha transformat una escola tradicional de manera integral

La Fundació Internacional Ashoka la reconeix entre les escoles més innovadores

ha distingit com una de les quatre Escoles Change-maker (agents de canvi) d'Espanya.

Transformació

"Sadako és un gran exemple de com és possible transformar una escola tradicional de manera integral gràcies a l'obstinació i la visió d'un equip compromès. És un exemple que aquest canvi comporta un procés decidit i requereix molta dedicació, però és possible", explica David Martín Díaz, responsable de joventut i educació d'aquesta fundació que distingeix i dona recursos a projectes d'emprenedoria social. "Han reformat el centre a nivell arquitectònic i de disseny, han repensat la seva pràctica docent i d'avaluació, han modificat les seves maneres de relacionar-se amb

l'entorn i el barri –introduint aprenentatge-servi o assignatures com emprenedoria– perquè els nois i noies prenguin partit per millorar el seu centre o barri, han revisat la seva metodologia pedagògica, s'han arriscat amb assignatures com educació emocional o el seu projecte de filosofia per aprendre a pensar millor des de primària". A més, segons Martín Díaz, també han investigat i estan molt al dia de les tendències i pràctiques que puguin ser utilitzades en el seu context: "Porten la innovació educativa en el seu ADN".

Però, com va començar aquesta història? Musons narra que fa cinc anys van començar a substituir els llibres de text per llibres de text digitals i van descobrir que encara els aportaven menys, i que el que

necessitaven era elaborar materials propis. La implicació del professorat es va fer imprescindible per elaborar seqüències didàctiques a través de les quals dos cotutors presents a l'aula guien els nanos en l'aprenentatge. I cada any, des de llavors, han anat introduint canvis gràcies també a la complicitat amb els pares i la bona reacció dels alumnes.

Al principi va haver-hi algunes reticències, segons detalla Betona Comín, mare de dos alumnes i presidenta de l'AMPA, però de seguida "vam anar comprovant també que els resultats acadèmics han millorat molt".

La implicació dels pares

I és que, com comenta Comín, "el que és nou i diferent sempre genera por al principi, però l'escola ha fet una gran tasca didàctica perquè els pares puguem acompanyar els nostres fills en el procés d'aprenentatge". "Abans només adquirien coneixements, ara també es preocupen perquè adquireixin actituds", afegeix la presidenta de

l'AMPA, que també és pedagoga.

¿Sadako és una gota en un mar immens? Musons fa crítica constructiva: "En molts casos, s'està donant una formació que no té context i que està aïllada de les necessitats actuals; totes les professions s'estan reinventant menys la nostra, la de mestre". Però també mostra optimisme: a Catalunya, segons el director de Sadako, hi ha molta voluntat de canvi per part de molts centres, i els que empenyen la transformació són sobretot els pares joves, per als quals el model tradicional ja no és vàlid. Però Musons lamenta que l'administració segueixi reduint l'autonomia dels centres i assegura que altres països, com els escandinaus, Alemanya i Holanda, tenen currículums molt més oberts que els d'aquí.

L'altre obstacle és l'aplicació de nous processos de transformació a l'escola pública, on es fa més difícil perquè cada any hi ha una itinerància del 20%-30% del professorat. "Efectivament, la

concertada ara mateix està tirant de la innovació, mentre que l'educació pública ho té més difícil", confirma el responsable d'Ashoka. "La pressió de l'administració condiciona molt i varia segons la comunitat autònoma i l'inspector de zona. Però també hi ha bons exemples d'escoles públiques capaces de mantenir el seu projecte de centre independentment de la política educativa de torn, com el CEIP Amara Berri a Euskadi, que també ha sigut escollit com a Escola Changemaker. "Al final

les escoles són persones, equips directius i docents amb la seva visió del món i de la seva feina, i aquesta és la clau de la transformació. En aquest sentit, la pública té el problema de no poder mantenir els seus equips any rere any", afegeix.

A Ashoka ja estan immersos en la següent fase de reconeixement per a les pròximes escoles i al gener esperen tenir-ne 4 o 6 més per sumar a la xarxa. De moment, en tenen 18 de preseleccionades, anuncia Martín Díaz, i 13 són públiques. —

Models de canvi
Agents transformadors

La Fundació Ashoka, especialitzada en empremadoria social, va crear la iniciativa Escoles Changemaker (<http://spain.ashoka.org/escuelas-changemaker>) amb l'objectiu de fer que l'aula sigui un espai que permeti desenvolupar als nens i nenes el seu màxim potencial i els prepari per ser agents de canvi (*changemakers*). "Això significa considerar l'escola no únicament com un lloc on preparar-se per al futur –o sigui, tenir un títol o una feina–, sinó com un lloc per aprendre a ser millor persona, on comprendre el món i millorar-lo, on aprendre a conèixer-se a un mateix i als altres, tenir empatia, saber resoldre problemes quotidians, assumir responsabilitats o col·laborar amb altres persones", explica David Martín, responsable d'educació i joventut de la Fundació.

El procés de reconeixement d'escoles Changemaker és llarg i rigorós. Són bastants criteris els que s'avaluen, com la capacitat d'innovació, l'existència d'un equip alineat amb aquesta visió, el model d'aprenentatge actiu, la relació amb l'entorn, el protagonisme dels alumnes, la capacitat d'inspirar un canvi en altres escoles... "Però sobretot ha de tenir una voluntat ferma d'impactar en l'ecosistema educatiu per millorar-lo, i l'afany de compartir i entendre'l com una cosa intrínseca a la seva pràctica docent", afegeix Martín. La idea és crear un equip de treball d'unes poques escoles però molt influents per, juntament amb altres agents del sector, concretar una estratègia que permeti impactar en l'ecosistema educatiu i renovar-lo. En els pròxims 20 anys ja n'hi haurà unes 20 a l'Estat i unes 600 arreu del món.

Los productos CARIOCA® ayudan a expresar su propia fantasía a través de una experiencia de color fácil y rápida. Una gama completa de artículos para escribir y colorear, concebidos para despertar la creatividad de adultos y niños, en un juego común de inventiva y manualidad. **Para crecer y aprender en un viaje a través de los colores.**

Descubre la gama completa en: www.cariocaspain.es